

פניני הפרשה

וירא

עלון מס'

1012

שנה כ"א התש"פ

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נידד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

הכל בזכות עם ישראל

לאחר עקידת יצחק, נאמר לאברהם אבינו "והתברכו בורעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקולי". לפי פשוטו הכוונה שיהיו דוגמא לברכה, וכאשר ירצו הגויים לברך איש את רעהו, יברכו שיזכה להיות כמו אחד מעם ישראל (וכפי שפירש רש"י בתחילת פרשת לך-לך).

ויש להבין הרי ברכה זו כבר נאמרה לאברהם אבינו אחרי הנסיון של לך-לך, ומה נוסף כאן? אולם אם נתבונן, בפעם הראשונה נאמר "ונברכו", וכאן "והתברכו", ומבאר בתרגום יונתן שיתברכו בגלל עם ישראל כל עמי העולם. כלומר, שכל הברכות שמתברכים העמים, הכל בזכות עם ישראל. כמו שאמרו חז"ל שאילו ידעו האומות למה הם זוכים בזכות בית המקדש, לא רק שלא היו שולחים בו יד אלא היו שומרים אותו. וכן לעתיד לבוא אמרו חז"ל שמי שמקפיד על מצות ציצית, יזכה שישמשו אותו 2800 עבדים. ואין זה סתם שעבוד, שהרי הללו יבואו מרצונם וירצו להחזיק בכנף איש יהודי. אלא שלעתיד לבוא יבינו כל האומות שכל חיותם היא על ידי שמשמשים את עם ישראל.

באחד המפעלים בסין ליצור תשמישי קדושה, עבדו יהודים שומרי תורה ומצוות שהגיעו מארץ ישראל. בעל המפעל הגוי חלה במחלה קשה, מכיון ששמע שיהודים מתפללים ונענים, ביקש מהעובדים היהודים שיעתירו עליו בתפלה. בא אחד מהעובדים לאחד מגדולי ישראל לשאול כדת מה לעשות. אמר לו תאמר למנהל שכל זמן שהוא מעסיק ומפרנס יהודים, אין לו מה לחוש. וכך היה. האיש המשיך בתפקידו למרות מחלתו, והיה הדבר לפלא. עבר זמן, ובאותה עיר בסין היו בחירות. המנהל הגוי, נבחר להיות מנציגי העיר, והתפטר מתפקידו במפעל. לא עבר זמן רב והמחלה הכריעתו. וכך ראו הכל עין בעין כי כל הברכה היא בזכות בני ישראל השומרים ומקיימים מצוות ה'.

שיא תורני	עצה טובה
<p>החכם הגדול באנושות</p> <p>מרן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז שליט"א בהגדת "ה' נסי" (על פיסקת "ותקול ג'רבא) מביא בשם ר' אברהם קורמן ז"ל שאברהם אבינו היה החכם הגדול באנושות. ורמז מרן שליט"א כי "אברהם" עולה רמ"ח, ראשי תיבות מלא רוח חכמה. וחי קע"ה שנים כמנין "גאון הגאונים". ובהקפות להושענא רבה אומרים: יסד בית לחכמה וחצב עמודיה שבעה. ור"ל שאברהם אבינו יסד שבע חכמות (והן: חשבון, הנדסה, אסטרונומיה, טבע, רפואה, ניגון, פילוסופיא). עב"ד.</p>	<p>הבטחת לקנות לילד שלך משהו? השתדל מאוד לעמוד בדיבורך. רוב הסיכויים שהבטחתך נחרטה בזכרונו של ילדך, והוא ממתין ומצפה לה בכליון עינים. וכבר הורו חכמינו ז"ל (סוכה מ"ו ע"ב): "לא יאמר לילד אתן לך דבר מה, ולבסוף לא ייתן. משום שבכך מלמדו לשקר". וכמה נפלא הדבר, שגם כאשר ברור להורים שהילד כבר שכח את בקשתו, הם עומדים בדיבורם, ומפתיעים אותו ברכישת מה שכל כך ציפה לו. או לכל הפחות מתעניינים תחילה האם הוא עדיין חפץ בדבר, ובמדה שהתשובה חיובית, מקיימים את אשר יצא מפיהם. (הרה"ג ר' זמיר כהן שליט"א בספרו "המדריך המלא לחינוך ילדים").</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"החינוך של הילד מוטל על האב, וחייב להשכיר לו מלמד ללמדו תורה וחינוך אם הוא אינו מסוגל בעצמו, וכמ"ש בש"ע (יו"ד סי' רמ"ה). ולא יאמר כיון ששכר לו מלמד יצא ידי חובתו, אלא צריך גם הוא לתת דעתו עליו. ולא יאמר עודנו נער וכשיגדל יתוקן מעצמו, כי אדרבא אם יתחנך בדרך לא טובה, כשיגדל יתרגל באותו חינוך קלוקל, ואם יתחנך בדרך טובה, כשיגדל יתמיד באותה דרך טובה, כמ"ש 'חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה'. וצריך ליזהר שלא יבטלנו מלימוד בית הספר כלל אפילו בשביל איזה צורך שיהיה".

(מגיד חדשות" ח"ט דרוש נ"ה).

יבואו שני המלאכים בדומה בערב ולוט יושב בשער סדום (י"ט א')

לעניות דעתי אפשר לומר בסייעתא דשמיא בביאור פסוק זה, שלא יבואו לטעון שהנה גם לוט הכנים אורחים כמו אברהם, ומדוע רק אל אברהם נגלה ה'. ועוד שאמרו חכמינו ז"ל נוהביא דבריהם רש"י לקמן י"ט י"ז] שכל הצלת לוט היתה בזכות אברהם, שאף לוט רשע כמותם היה, אלא שזכות אברהם הגינה עליו. ולכאורה הרי היתה לו מצות הכנסת אורחים, שקיבל את המלאכים גם כן בכבוד גדול כמו שמבואר כאן, ואם כן למה היה זקוק לזכותו של אברהם? על כן נראה לי לבאר כך: "יבואו שני המלאכים", רצונו לומר שנגלו אליו כמלאכים דייקא, ולא כמו שמצינו גבי אברהם שנגלו לו כבני אדם כמו שנאמר (לעיל י"ח ב') והנה שלשה "אנשים". ולכן בודאי שלוט יקבלם, שהרי ראה מלאכים באים ולא שייך שלא יכניסם, אבל אילו היו נגלים לו בדמות בני אדם, יתכן שלא היה מכניסם שהרי אף הוא היה רשע כמותם. ועוד אפשר לומר ההבדל בין אברהם ללוט, שאברהם אבינו ע"ה ישב בפתח אהלו כחום היום כדי לחפש אורחים שלא היו עוברים ושבים, משא"כ לוט שישב בשער סדום ללא שום צער וגם ללא כוונה להכניס אורחים. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן**איפה 'עושים חיים' באמת?**

קשים חיי המשפחה של מי שאינו שומר טהרה וקדושה, כיצד נראית מנוחת הנפש של מי שאין אמונה חיה בלבו, כמה חייו ריקניים וחסרי משמעות ותכלית. **מאתנו צריך להתפעל?! ...!**

*

סיפר המרצה הרב דוד ברוורמן שליט"א:

בנו של ש. חברי, איבד טעם בלימודו והחל לרעות בשדות זרים. רגע לפני התדרדרותו המוחלטת, לקחו אביו לראש ישיבה ידוע בעל נסיון בקידום בחורים מתמודדים. ראש הישיבה שוחח עמו ביחידות כשעה תמימה, ובסיומה אמר לאב: "צר לי, אך כעת לא אוכל לעזור לך, בנך לא מספיק התדרדר..."

האב ההמום ניסה להבין: "וכי כבודו ממליץ שאמתין עד שחלילה ירד לתהום?! ...". ראש הישיבה הסביר את דבריו: "בנך מדמיין שהרחוב הוא גן עדן של שושנים... הוא עדיין לא טעם את הגיהינם! מוחו ולבו להוטים למנעמיו הדמיוניים של הרחוב. הוא עוד לא נחשף לכאב והסבל שסובלים יושבי הקרנות. אצלי, יושבים בחורים מרוסקים שהגיעו לתחתית השפל. ודוקא מתחתית זו הם מבקשים להתרומם ולפתוח דף חדש. בנך ב"ה לא הגיע לשם, ולמרבה האבסורד זה מה שמונע ממני, על פי דרך הטבע, לסייע בעדו".

למשמע הדברים, פרץ ש. בבכי מר, ובזעקה ותחינה לבורא עולם. תפלתו התקבלה בדרך פלאית. כעבור כמה ימים נפגש בנו בחשיכת הליל עם אחד מיושבי הקרנות, הלה תיאר לו בשפה משלו ובצבעים קודרים ביותר את המצפה לו בחוץ... וב"ה, די היה בכך כדי שהבן ימצא דרכו בחזרה אל חמימות בית המדרש.

יש החיים בתחושה כי הדבקים בה' והולכים באורחותיו, אמנם יזכו בעולם הבא לכל הטובות, אך כאן בעולם הזה הם מפספסים את 'החיים', ו'חיים הרי רק פעם אחת' הם אומרים.

על זה אמרה התורה: "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום" (דברים ד, ד). בא הכתוב ומודיענו - מדייק הגאון רבי אהרן זכאי שליט"א בספרו "תורת הפרשה" - כי אדרבא - הדבקים בה' חיים היום - לא רק עולם הבא מובטח להם, אלא כבר היום, בעולם הזה, הם חיים אמיתיים מלאי משמעות ועונג. הדבקות בה' - היא ורק היא המעניקה טעם סיפוק וערך אמיתי לחיים, והיא האושר הגדול.

"כי עמך מקור חיים באורך נראה אור" (תהלים לו, י) אומר דוד המלך ע"ה. הדבק במקור החיים, אינו קמל ויבש, אלא מלא חיוניות ושמחה, רעננות ועוצמה פנימית. לא לחנם, לפי כל המחקרים והסטטיסטיקות, **הצבור המאושר ביותר, הוא צבור שומרי התורה והמצוות**, כאשר ככל שעולה רמת הדתיות, כך עולה מפלס האושר.

אמר פעם בעל תשובה: רגילים להתפעל מבעלי תשובה שעזבו עולם ומלואו ולא מתפתים לשוב אליו, ואני מתפעל יותר מ"חרדים מלידה" - הנסיון שלהם הרבה יותר קשה... הם מדמיינים שבעולם השני 'עושים חיים', ובכל זאת הם גודרים עצמם ואינם מתפתים... אבל אנחנו, הרי יודעים את המציאות, ראינו בדיוק מה המשמעות של החיים בחוץ, יודעים טוב מאוד מה זה לחיות בלי הדרכת התורה, כמה אומלל מי שאינו שומר שבת, כמה

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

דקדוקי עשירות

דחי, הבין שהשינוי בהנהגתו גרם לכל זאת.

החליט לשאול על כך את פי רבי זושא עצמו. בעינים מושפלות ניגש אליו ותמה: "הכי צד, כאשר תמכתי בכבודו - הצלחתי, וכשתמכתי ברבו, הגדול ממנו - הפסדתי?".

לשמע השאלה, חייך רבי זושא חיוך מבויש ושתק לרגע. ואז כשפניו נתונות בקרקע השיב למיטיבו משכבר הימים: "חז"ל קבעו לנו כלל: 'במדה שאדם מודד - בה מודדין לו' (משנה סוטה א' ז'). כשם שאדם מתנהג עם הבריות, כך מתנהגים עמו מן השמים. בזאת טמונה התשובה לשאלתך. כאשר מרצונך הטוב החלטת לתמוך באברך אלמוני שלא ידעת אפילו את זהותו, עוררת עליך רחמים כבירים וחסדים גדושים שגרמו לך להתעשר. היתה זאת מדה כנגד מדה - כשם שאתה לא דקדקת באדם שתמכת בו, כך מן השמים לא דקדקו אחריך אם ראוי אתה לשפע הרב. אך כאשר התחלת לעשות חשבון מי גדול ממי ומי הראוי ביותר לתת לו, ופנית ממני לרבי הקדוש, שאמנם אין ראוי והגון ממנו - שאלו וחקרו מן השמים האם גם אתה הוא הראוי ביותר ליתן לו. וכנראה החליטו שלא..."

עני מרוד היה הצדיק רבי זושא מאניפולי זצ"ל, ומחמת שלא נודע עדיין שמעו ברבים, היה צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם. עד שיהודי אחד שם עינו עליו, ראה את עבודת הקודש המופלאה שלו והדבקות בתפלתו, והחליט לתמוך בו בצורה קבועה.

מני-אז האיר מזלו של האיש והתעשר עושר רב.

יום אחד ביקש לתת לרבי זושא את קצבתו, ולא מצאו בביתו. נמסר לו שהלך להקביל פני רבו המגיד הקדוש ממזריטש זצ"ל.

עמד ועשה קל וחומר בעצמו: "אם כשתמכתי בתלמיד, זכיתי להצלחה כה רבה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר שכאשר אעביר את תמיכתי לרבו, אזכה לשגשוג פריחה ותנובה לאין ערוך מזו שיש לי..."

החל לשלוח את הכסף למזריטש, כשהוא זונח את רבי זושא.

אולם לתדהמתו הרבה, לא רק שההצלחה הגדולה יותר בוששה מלבוא, אלא הוא אף התחיל לנחול הפסדים ונזקים רבים. כשראה שמצבו הולך מדחי אל

☺ זה לא חוק! ☺

בחור שהתלונן בפני הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל על קשיים בלימוד, נענה "לפום צערא אנרא".

התשובה לא סיפקה אותו והוא רצה לדעת: כיצד? איך נהנים מהלימוד?

שאלו הגרב"צ שאלה, לכאורה לא קשורה: "סחבת פעם עשרה קילו סוכר?".

הבחור השיב בחיוב, וראש הישיבה המשיך לשאול: "האם מהחנות עד הבית הסתדרת?" גם כאן התשובה היתה חיובית.

השאלה הבאה היתה האם הבחור יכול לדמיין לעצמו מצב שבו הוא נדרש לסחוב עשרה קילו סוכר במשך שעתיים, או במשך עשר שעות, או אפילו עשרים וארבע שעות... הבחור התחלחל מהרעיון. ראש הישיבה אמר אותו במבט והפטיר בחיך: "לפי הגובה שלך שוקל אתה לפחות עשרה קילוגרמים מיותרים מעל המשקל המומלץ. האין הם מעיקים עליך? איך אתה מסתובב עם משקל יתר זה עשרים וארבע שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע?". הבחור התקומם על ההשוואה: "אבל אין הנדון דומה לראיה. המשקל שלי הוא חלק ממני".

"גם התורה", הפטיר הגרב"צ...

☺ חוק חוק אבא... ☺

אם התורה היא חלק מהארץ, בשר מבשרו, לא יכבד עליו לימודה.

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: מי ששגג בכרת (ידע שעושה איסור רק לא ידע שעונשו כרת) מה דינו?
תשובה: אינו חייב כרת. עיין שבת (דף ס"ט ע"א).

שאלה: איזה סוג תקון כרת מומלץ לבן תורה?
תשובה: יצום בערב ראש חדש ויעשה תקון כרת בלילה שלפניו. ילמד הסדר שתקן מרן החיד"א (הרמב"ם הלכות תשובה, י"א פרקים הראשונים מהלכות שנגות, ואחר הצות כל התהלים). והעיקר שיתחרט על מעשיו ולא יחזור עוד שנית.

שאלה: בחיי חיותו של הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל שאלנו תשובה על תיקון כרת. וענה לעשות שתי תעניות דיבור כמו שיסד הרב אלפיה זצ"ל. האם זהו תיקון גמור או רק דוחה היסורין עד שיתקן?
תשובה: רק דוחה.

שאלה: האם צריך לנשק כל מזוזה שעוברים דרכה, גם בפתחי החדרים הפנימיים שבבית, או שדי לנשק רק את המזוזה שבדלת הכניסה הראשית של הבית?
תשובה: מספיק לנשק המזוזה של הכניסה. וכן המנהג.

שאלה: איזו מזוזה מהודרת יותר, מזוזה שהסופר כתב בה בכל שם ה', אך הפסיק בכתיבתו כדי לטבול, או מזוזה שהסופר טבל בתחילת הכתיבה אך כתב אותה ברצף?
תשובה: השניה מהודרת יותר.

שאלה: האם סופרים ספרדים יכתבו מאחורי המזוזה שמות כוז"ו במוכס"ז כוז"ו?
תשובה: אין צורך לכותבם, וכמדומה גם בחו"ל לא נהגו בזה. [ועיין מ"ש בספר "ארים נסי" גיטין סוף עמוד קסז].

שאלה: רצינו לקבוע לימוד הלכות אבלות במסגרת הלימודים בבית מדרשנו, אך ראינו כמה וכמה מגדולי הרבנים שחששו לזה, ומהם: ספר חסידים (סימן רס"א) שכתב: "שילמד אותה בחשאי", וכן הכנסת הגדולה (סימן רמ"ה) שכתב: "שהקפידא היא שלומד בישיבה, אבל כשלומד בפני עצמו אין קפידא כלל". וכן בחתם סופר יו"ד סימן שמ"ו. אם יוכל הרב לציין לנו מקורות מפוסקים שלא חששו לדבר זה, כיון שלימוד מתוך דיבוק חברים לא קרב ללימוד עצמאי, ובפרט שבבית מדרשנו אנו לומדים ונבחנו על נושאים הנצרכים להשגת תעודות "יורה יורה", ונושא זה נכלל בחומר הבחינות.
תשובה: אין לי מקורות, רק מאן דלא קפיד לא קפדין בהדיה (פסחים ק"י ע"ב). ועיין בשו"ת התם סופר חיו"ד דגברא קפדנא הוה ואיתרע ביה מילתא ע"ש. ומכל מקום יש להתחיל בכל יום בדבר טוב ולסיים בדבר טוב מענין גאולה ותחיית המתים וכיוצא.

שאלה: מנין המנהג שאין הילדים הולכים אחר מיטת אביהם, והאם כך צריך לנהוג ולהנהיג בכל מקום בארץ או רק בירושלים (ששם נוהגים כך כידוע)?
תשובה: אין צריך לנהיג כך בכל מקום, וטעם המנהג ידוע על פי הקבלה.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ רבי יצחק בן רחל זצ"ל